

***International Scientific and Practical
Conference
"WORLD SCIENCE"***

№ 10(26), Vol.4, October 2017

**Proceedings of the
IV International Scientific and Practical Conference
"Topical Problems of Modern Science
and Possible Solutions"
(September 30, 2017, Dubai, UAE)**

Copies may be made only from legally acquired originals.

A single copy of one article per issue may be downloaded for personal use (non-commercial research or private study). Downloading or printing multiple copies is not permitted. Electronic Storage or Usage Permission of the Publisher is required to store or use electronically any material contained in this work, including any chapter or part of a chapter. Permission of the Publisher is required for all other derivative works, including compilations and translations. Except as outlined above, no part of this work may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means without prior written permission of the Publisher.

Founder –
ROSTranse Trade F Z C
company,
Scientific and Educational
Consulting Group
"WORLD Science", Ajman,
United Arab Emirates

<http://ws-conference.com/>

Publisher Office's address:
United Arab Emirates, Ajman

Amberjem Tower (E1)
SM-Office-E1-1706A

E-mail: worldscience.uae@gmail.com

Tel. +971 56 498 67 38

The authors are fully responsible for the facts mentioned in the articles. The opinions of the authors may not always coincide with the editorial boards point of view and impose no obligations on it.

CHIEF EDITOR

Ramachandran Nithya Professor in Finance and Marketing, Oman

EDITORIAL BOARD:

Nobanee Haitham Associate Professor of Finance, United Arab Emirates

Temirbekova Sulukhan Dr. Sc. of Biology, Professor, Russian Federation

Almazari Ahmad Professor in Financial Management, Saudi Arabia

Kuzmenkov Sergey Professor at the Department of Physics and Didactics of Physics, Candidate of Physico-mathematical Sciences, Doctor of Pedagogic Sciences

Lina Anastassova Full Professor in Marketing, Bulgaria

Safarov Mahmatali Doctor Technical Science, Professor Academician Academia Science Republic of Tajikistan

Mikiashvili Nino Professor in Econometrics and Macroeconomics, Georgia

Omarova Vera Professor, Ph.D., Kazakhstan

Alkhalwaldeh Abdullah Professor in Financial Philosophy, Hashemite University, Jordan

Koziar Mykola Head of the Department, Doctor of Pedagogical Sciences, Ukraine

Mendebaev Toktamys Doctor of Technical Sciences, Professor, Kazakhstan

Tatarintseva Nina Professor, Russia

Yakovenko Nataliya Professor, Doctor of Geography, Shuya

Sidorovich Marina Candidate of Biological Sciences, Doctor of Pedagogical Sciences, Full Professor

Mazbayev Ordenbek Doctor of Geographical Sciences, Professor of Tourism, Kazakhstan

Polyakova Victoria Candidate of Pedagogical Sciences, Russia

Sentyabrev Nikolay Professor, Doctor of Sciences, Russia

Issakova Sabira Professor, Doctor of Philology,

Kolesnikova Galina Professor, Russia

Ustenova Gulbaram Director of Education Department of the Pharmacy, Doctor of Pharmaceutical Science, Kazakhstan

Utebaliyeva Gulnara Doctor of Philological Science, Kazakhstan

Harlamova Julia Professor, Russia

Uzilevsky Gennady Dr. of Science, Ph.D., Russian Federation

Kalinina Irina Professor of Chair of Medicobiological Bases of Physical Culture and Sport, Dr. Sci.Biol., Russia

Crohmal Natalia Professor, Ph.D. in Philosophy, National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine

Imangazinov Sagit Director, Ph.D, Kazakhstan

Chorny Oleksii D.Sc. (Eng.), Professor, Kremenchuk

Dukhanina Irina Professor of Finance and Investment Chair, Doctor of Sciences, Russian Federation

Pilipenko Oleg Head of Machine Design Fundamentals Department, Doctor of Technical Sciences, Ukraine

Orehowskyi Wadym Head of the Department of Social and Human Sciences, Economics and Law, Doctor of Historical Sciences, Ukraine

Nyyazbekova Kulanda Candidate of pedagogical sciences, Kazakhstan

Cheshmedzhieva Margarita Public Law and Public Management Department, Bulgaria

Peshcherov Georgy Professor, Russia

Svetlana Peneva MD, dental prosthetics, Medical University - Varna, Bulgaria

Mustafin Muafik Professor, Doctor of Veterinary Science

Ovsyanik Olga Professor, Doctor of Psychological Science, Russian Federation

Rossikhin Vasiliy Full dr., Doctor of Legal Sciences, National Law University named after Yaroslav the Wise, Ukraine

CONTENTS

PSYCHOLOGY

- Svitlana Bykova*
VENTUROUS PERSONALITY IN THE MANAGEMENT ACTIVITIES..... 4

SOCIOLOGY

- Zherdetska Anastasiia Georgiivna*
THE SHORTAGE OF NATURAL RESOURCES AND
INTEGRATION PROCESSES IN MODERN SOCIETY..... 9

- Парфенюк І. М.*
ФЕНОМЕН ДЕСТРУКТИВНИХ ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЙ
(НА ПРИКЛАДІ ГРИ «СИНІЙ КИТ»)..... 14

PHILOLOGY

- Davitadze K.*
THE CHRISTIAN PARADIGM IN «ST. NINO'S LIFE»
(MTSKHETA AND JERUSALEM, GARDEN AND PARADISE)..... 18

- Shtepenko A. G.*
THE AUTOREFLEXION OF THE NATIONAL SELF-CONSCIOUSNESS GUIDELINES
IN THE ARTISTIC AND PHILOSOPHICAL TSSAYS BY D.GALKOVSKY..... 22

- Борсук Людмила Франківна*
КРИТЕРІЇ РОЗМЕЖУВАННЯ БАНКІВСЬКОГО ТЕРМІНА
ТА НОМЕНКЛАТУРНИХ ОДИНИЦЬ..... 27

- Мирианашвили М. М.*
КОСВЕННЫЕ ФУНКЦИИ ВОПРОСИТЕЛЬНЫХ ПРЕДЛОЖЕНИЙ..... 29

- Оверчук В. А., Кушнір Ю. В.*
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТІВ З ОСОБЛИВИМИ
ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ НАВЧАННЯ У ВНЗ..... 34

- Романченко А. П.*
ТРАКТУВАННЯ ТЕРМІНІВ ЕЛІТА / ЕЛІТНИЙ / ЕЛІТАРНИЙ У СЛОВНИКАХ ТА
АВТОРСЬКИХ КОНЦЕПЦІЯХ..... 39

- Хачатрян Н. М.*
ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ ОСОБЕННОСТИ ФРАНЦУЗСКОГО
НЕОРОМАНТИЧЕСКОГО ИСТОРИЧЕСКОГО РОМАНА..... 44

PHILOSOPHY

- Кадиевская И. А., Нарядько Г. Я.*
ЗНАЧЕНИЕ И РОЛЬ СОЗИДАЮЩЕЙ ТВОРЧЕСКОЙ ЭНЕРГИИ В ЖИЗНИ ЧЕЛОВЕКА... 49

HISTORY

- Babenko O. A.*
HISTORY OF THE CONSTRUCTION OF THE KREMENCHUG
HYDRAULIC POWER STATION IN THE DOCUMENTS OF
THE STATE ARCHIVES OF KIROVOGRAD REGION..... 55

- Обигод Михайло Михайлович*
HISTORICAL ANALYSIS OF FORMATION AND REALIZATION
OF THE YOUTH POLICY IN UKRAINE..... 62

- Боян-Гладка С. П.*
ЯЗИЧНИЦЬКІ СВЯТА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ: ТРАДИЦІЯ І СЬОГОДЕННЯ..... 68

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТІВ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ НАВЧАННЯ У ВНЗ

к. психол. н, доцент Оверчук В. А.,
к. пед. н, доцент Кушнір Ю. В.

Україна, м. Вінниця,
Донецький національний університет імені Василя Стуса, кафедра "Психологія"

Abstract. This article analyzed psychological-pedagogical problems of students with special needs personality in educational conditions of university. Psychological analysis of personality's development connected with learning process of personality's development in youth, ways of solving the problem of professional development, self-determination and entering in independent adult life. The authors emphasize that for successful, effective pedagogical, psychological, social work with students with special needs it is necessary to know the psychological and pedagogical difficulty that can hinder the productive interaction of psychologists, teachers, social workers. Development of students with special needs, his consciousness under the influence of various social factors leads to what can happen or not to resolve the contradictions, which ultimately leads to the adaptation or disadaptation of the individual. The pedagogical problems faced by teachers of higher educational institutions during work with students with disabilities are highlighted.

Keywords: a personality, students with special needs, a university, psychological development, adaptation, integrated education.

На сучасному етапі розвитку України, згідно з чинним законодавством [4; 6] гостро постало питання про вдосконалення системи освіти щодо особистісного розвитку молоді з особливими потребами, покращення процесу соціалізації та інтеграції у відкрите демократичне суспільство.

Ця проблема, окрім організаційних і методичних питань, має особливий психологічний зміст, оскільки пов'язана з поняттям «соціальна ситуація розвитку». В цьому випадку йдеться про унікальну ситуацію розвитку студентів в умовах дизонтогенезу. Сама по собі інвалідність не створює особливих, спеціальних труднощів, але вона посилює загальнолюдські проблеми, додатково ускладнює процес їхнього розв'язання. Досить важливу роль у цьому відіграє негативне, байдуже чи просто формально відсторонене ставлення оточуючих до молоді, яка має інвалідність.

Варто зазначити, що психічний розвиток студентів з обмеженими можливостями має свої специфічні особливості. Проте у студентів-інвалідів повністю збережений інтелект, наявна спроможність успішно опановувати більшість видів професійної діяльності, отримувати вищу освіту, продуктивно працювати, приносити користь державі і самовдосконалюватися. Виявлено, що при отриманні ними фахової освіти, внаслідок певної їх ізоляції від суспільного життя, відсутності стійкої довіри до соціального оточення і сприйняття його, як ворожого, у них не формується активна життєва позиція, блокується особистісний, у тому числі й професійний розвиток. Вивчення змін психіки людей з особливими потребами необхідно розглядати в контексті соціально-психологічної ситуації їхнього розвитку в умовах захворювання. Основні її складники – преморбідні особливості психіки; психологічні наслідки впливу біологічної шкоди; основні соціальні наслідки захворювання; зміни внутрішньої позиції такої людини стосовно всієї сукупності обставин та ін.

На думку Л. І. Божович, важке хронічне соматичне захворювання суттєво змінює передовсім усю соціально-психологічну ситуацію розвитку людини. Воно суттєво впливає на рівень її психічних можливостей у реалізації діяльності, веде до обмеження кола контактів з людьми, які оточують, часто через об'єктивні чи суб'єктивні причини призводить до обмеження її діяльності в цілому, тобто змінює об'єктивне місце, яке посідає людина у житті, і, як наслідок, її внутрішню позицію стосовно всіх обставин життя [1].

Соматичне захворювання може також негативно вплинути на зміну біологічних умов протікання діяльності. Б. В. Зейгарник, Б. С. Братусь вказували, що вони зумовлюють динаміку діяльності, витривалість людини до навантажень (як фізичних, так і психічних), стійкість енергетичного потенціалу діяльності, збереженість її операційного складу [3].

Студентський вік – це переважно період пізньої юності. Він є важливим етапом онтогенезу, переходом від підліткового віку до періоду самостійного дорослого життя (17 - 25 років).

Психологічний аналіз особливостей розвитку особистості в періоді юності пов'язаний з вивченням розвитку її самосвідомості, шляхів вирішення завдань професійного становлення, самовизначення і вступу у самостійне доросле життя.

У юнацькому віці остаточно долається властива попереднім етапам онтогенезу залежність від дорослих і стверджується самостійність особистості. У стосунках з ровесниками, при збереженні значної ролі колективно-групових форм спілкування, зростає значення індивідуальних контактів і прихильностей.

У цей період відбувається напружений період формування моральної свідомості, утвердження ціннісних орієнтацій та ідеалів, стійкого світогляду, громадянських якостей особистості. Відповідальні та важкі завдання, що стоять перед індивідом у цьому віці, за несприятливих суспільних чи мікросоціальних умов можуть призводити до гострих психологічних конфліктів і глибоких переживань, до кризового протікання юності, різних відхилень у поведінці юнаків і дівчат від норм, які нав'язуються суспільством.

Варто зазначити, що студенти з особливими потребами підвладні несприятливому впливу середовища, що часто зумовлює формування у них негативної «Я-концепції», залежно від особливостей оточення чи конфлікту з ним. Безуспішне намагання заприятелювати з ровесниками штовхають учня, студента-інваліда «назад», у більш безпечний світ сімейного спілкування. Сім'я стає своєрідним притулком від психотравм, які завдаються студенту-інваліду соціумом, є майже єдиною сферою життєдіяльності, де він сподівається на самоствердження й самосприйняття. І, як наслідок, сім'я з чинника розвитку особистості перетворюється на його гальмо: молода людина не навчається долати перешкоди у спілкуванні з ровесниками, розвивати ті якості своєї особистості, які, незалежно від дефекту, дали б змогу їй віднайти шляхи самореалізації [2; 8].

У юнацькому віці особливо сильно актуалізується проблема розбіжності реального «Я» та ідеального «Я». На думку І. С. Кона, ця розбіжність є процесом цілком нормальним, природним внаслідок когнітивного розвитку. Розбіжність «Я-реального» і «Я-ідеального» образів – це функція не лише віку, але й інтелекту. В інтелектуально розвинених юнаків розбіжність між реальним та ідеальним «Я», тобто між тими властивостями, які індивід собі приписує на сьогодні, і тими, якими він хотів би володіти, значно більша, ніж у їхніх однолітків із посередніми інтелектуальними здібностями. Вивчення цього феномену становить певний науковий інтерес у контексті дослідження особливостей «Я-концепції» студентів з особливими потребами.

Важливим показником поведінкової складової «Я-концепції» особистості є динаміка зміни рівня домагань під впливом успіху чи неуспіху при виконанні завдань різної складності. Низька самооцінка, негативне ставлення до своєї зовнішності, що підкріплюється оцінками оточуючих, у студентів з обмеженими можливостями виявляється через високу їхню залежність від авторитетних людей, пасивність і нездатність протидіяти впливові середовища тощо. Все це значно ускладнює формування адекватної незалежної самооцінки, її залежність від травмуючого негативного досвіду спілкування зі значущими іншими, породжує негативне самоставлення. Цей феномен помічений й іншими дослідниками.

У студентів з особливими потребами низька самооцінка призводить до постійного невдоволення собою, зневіри у власних силах, інколи навіть – до самозневаги. Недостатня самоповага у студентів-інвалідів трансформується у надзвичайно низький рівень домагань. Усе це загалом може спричинити формування так званої невротичної особистості, якій притаманні підвищена тривожність, акцентуованість, ригідність, невпевненість у власних силах, залежність від інших. Таким чином, студентам з обмеженими можливостями завжди важко встановити доброзичливі, які базуються на довірі, взаємини з іншими людьми саме через невпевненість у собі. У них існують суттєві проблеми з особистісним самовизначенням, що подається вченими, як змістовне конструювання людиною свого життєвого поля, яке включає в себе як сукупність індивідуальних життєвих сенсів, так і просторово реальної дії.

У дослідженнях Б. В. Зейгарник і Б. С. Братусь наголошується, що для особистості «основна площина руху – морально-ціннісна» [3]. Деякі положення цих авторів близькі до розуміння цих проблем М. Р. Гінзбургом і дозволяють ще краще зрозуміти сутність самовизначення особистості. По-перше, це те, що світ сенсів існує на власне особистісному рівні (на це вказував ще Л. С. Виготський); сфера сенсів і цінностей є тією сферою, у якій і відбувається взаємодія особистості і суспільства.

По-друге, це провідна роль цінностей у формуванні особистості: співпадання цих цінностей закріплює єдність і самототожність особистості, надовго визначає головні

характеристики особистості, її стрижень, мораль, моральність. Таким чином, знаходження цінності є знаходженням особистістю самої себе.

По-третє, це визначені Б. В. Зейгарник і Б. С. Братусем функції значущих утворень: створення еталона, образу майбутнього й оцінка діяльності з її моральної, значущої сторони.

На нашу думку, цінності особистості можна розуміти, як узагальнені уявлення її про мету і норми своєї поведінки, що втілюють історичний досвід і сконцентрований зміст культури, епохи, суспільства в цілому, усього людства, це орієнтири, які існують у свідомості кожної людини, з якими вона і соціальні групи співвідносять свої дії. У рамках цього підходу, на нашу думку, адекватно узгоджується питання про співвідношення цінностей і мети. Цінність, у першу чергу, є тим, що дає ідеальну мету, силу впливу на спосіб і характер людської діяльності, спонукальну силу. Це твердження особливо актуальне в контексті вивчення змісту та динаміки розвитку цінностей у студентів з обмеженими можливостями.

Наявність цінності визначає істинне буття людини. Власне буття сприймається людиною, як щось повноцінне тільки тоді, коли вона усвідомлює, що не повинна чекати чогось від життя, а це саме життя чекає чогось від неї.

Отже, на нашу думку, можна відзначити, що самовизначення особистості тісно пов'язане з цінностями, з потребою формування значущої системи, в якій центральне місце посідає проблема сенсу життя з орієнтацією на майбутнє. Визначення людиною себе в суспільстві як особистості є визначенням себе (самовизначенням, прийняттям активної позиції) відносно соціокультурних цінностей, і тим самим визначенням сенсу свого існування, себе як особистості, і має найважливіше значення. У пошуках сенсу життя, особистісного самовизначення перебувають студенти-інваліди в період пізньої юності. Осмислення сенсу життя виявляється через різні форми їхньої поведінки, навчальну діяльність, психічні стани.

Слід зазначити, що успішність адаптації до умов навчання у ВНЗ визначається характеристиками середовища та психічного світу особистості. Будь-яке порушення збалансованості системи «особистість – середовище»: недостатність психічних (здібності, особистісні властивості) чи фізичних (особливості функціональних систем) ресурсів індивіда для задоволення актуальної потреби; неузгодженість самої системи потреб (відсутність чіткої ієрархії); побоювання, пов'язані з імовірністю реалізувати значущі прагнення (мету) у майбутньому; нові вимоги середовища можуть стати джерелом тривоги. Тривога позначається, як відчуття нездоланної загрози, характер і час виникнення якої не піддаються прогнозуванню, як почуття дифузного побоювання, як невизначене занепокоєння, як результат очікування фрустрації основних потреб. Стан тривоги – це індикатор незадоволення потреби. Якщо рівень тривоги не перевищує середніх показників, то в такому випадку вона обумовлює цілеспрямовану поведінку. Її позитивна динаміка вказує на адекватність використовуваних засобів і способів.

Враховуючи те, що юнацький вік – це період формування самосвідомості і власного світогляду, прийняття відповідальних рішень, людської близькості, коли цінності дружби, любові, кохання можуть бути першорядними, студенти боляче реагують на вияви недовіри до них, їх думок, позицій з боку інших, особливо близьких друзів, некоректне ставлення до об'єкта їх кохання тощо. У цьому віці молода людина формує самосвідомість як цілісне уявлення про себе, емоційне ставлення до себе, самооцінку своєї зовнішності, розумових, моральних, вольових якостей, усвідомлює свої переваги і недоліки, на основі чого виникають можливості для цілеспрямованого самовдосконалення, самовиховання; власний світогляд, переконання як цілісну систему знань, філософських поглядів на життя, впевненості у їх реалізації через власну діяльність; прагнення по-новому і критично осмислити усе, що її оточує, підкреслити свою самостійність та оригінальність, створити власні теорії сенсу життя, любові, щастя, політики тощо.

За нашими спостереженнями, у 80% студентів-першокурсників з хронічними соматичними захворюваннями, що не впливають на роботу мозку, відзначається незначне збільшення випадків порушень навчального процесу й емоційних розладів. У студентів з травмами мозку чи з його функціональними порушеннями значно частіше зустрічаються відхилення у психічному розвитку.

За думкою М. Раттера [5] дуже часто трапляються ситуації, в яких учень чи студент з особливими потребами, відстаючи у навчанні й одержуючи погані оцінки, не лише постійно усвідомлює свої неуспіхи, але є також постійним об'єктом осуду як удома, так і у вищому навчальному закладі. Ймовірність такого осуду особливо велика, якщо проблеми присутні на фоні нормального інтелекту. Результатом такого розвитку подій може стати емоційна депресія або ж його протест залежно від індивідуальних особливостей особистості студента.

Негативно позначаються на розвитку студентів з особливими потребами постійні хвороби. Госпіталізація студентів-інвалідів неможлива без відриву від занять, а це, в свою чергу, порушує процес навчання і спілкування. Ліки можуть впливати на студента як седативно, так і збудливо, що заважає нормальній пізнавальній діяльності.

Розвиток особистості студента з особливими потребами, його самосвідомості під впливом різних соціальних чинників призводить до того, що може відбутися чи не відбутися розв'язання суперечностей, що в кінцевому результаті призводить до адаптації або ж дезадаптації особистості. Якщо нові для особистості суспільні цінності, типи поведінки суперечать раніше засвоєним, які є складовою її внутрішнього світу, то порушується рівновага між зовнішнім та внутрішнім, виникає психологічний дисонанс. Він призводить до формування негативних психічних якостей та властивостей особистості студента.

Здійснений аналіз психологічних особливостей студентів-інвалідів дозволив констатувати ще один факт, а саме, внаслідок непотрібності молодих інвалідів на ринку праці і їхньої певної соціальної ізоляції відбувається процес відсторонення від соціуму, світу, що гальмує формування у них активної життєвої позиції. У більшості з таких студентів не формується стійке почуття довіри до світу, до інших людей. У зв'язку з цим нерідко інваліди сприймають всіх людей, як негативне оточення. Багато з них, особливо ті, які не відстають від здорових однолітків за своїм інтелектуальним розвитком, мають приховані або слабко виявлені дефекти, не живуть повноцінним життям, у них не формується достатня мотивація до спілкування, а тому результатом цього є їхня замкнутість, відстороненість від людей. У цих умовах можливе формування «дифузної» ідентичності і тривала затримка їх на егоцентричній позиції [7].

Умови інтегрованого навчання, з одного боку, вимагають від студента певних зусиль, а з іншого, надають більше можливостей щодо самореалізації. Друге важливе питання, що постає при взаємодії студентів з обмеженими можливостями з викладачами, психологами, ровесниками, – це питання психологічної допомоги. Поняття «психологічна допомога» відображає певну реальність, певну психосоціальну практику, полем діяльності в якій є сукупність питань, труднощів і проблем, які належать до психічного життя людини.

Важливим завданням психологічної допомоги є забезпечення емоційної, смислової й екзистенційної підтримки людини в складних ситуаціях особистісного чи соціального буття. Допомогати і приймати допомогу – це досить важкий і часто амбівалентний процес. Можна помітити, що в глибинній основі психологічної допомоги лежать різні рівні руху матерії – здатність до самоорганізації, структурування. Феномен допомоги існував завжди, хоча як соціальний інститут виник і сформувався тільки в середині 20 століття і спричинив появу нових професій – соціального працівника, психолога-консультанта, психолога-психотерапевта.

Для успішної, ефективної педагогічної, психологічної, соціальної роботи зі студентами з обмеженими можливостями потрібно знати всі психологічні фактори, які можуть стати на заваді продуктивній взаємодії психологів, педагогів, соціальних працівників. Аналіз здатності педагогів ВНЗ до роботи зі студентами з обмеженими можливостями показує, що більшість опитаних викладачів (80 %) нечітко усвідомлює особливості навчально-виховної роботи з цією категорією. Це не означає загальну їхню нездатність до роботи – тут, швидше, спрацьовують професійні стереотипи – гіперорієнтація на дидактичну функцію, недооцінка інтелектуальних можливостей студентів з обмеженими можливостями, формальне ставлення до міжособистісної взаємодії, формування взаємодії на жалості. Це підтверджується в дослідженнях інших учених.

Таким чином, у процесі аналізу психолого-педагогічних проблем, які постають перед викладачами вищих навчальних закладів під час роботи зі студентами з обмеженими можливостями було визначено наступне: по-перше, це оцінювання студента. Оцінювання – це процес збирання всебічної інформації. Ці відомості використовуються для з'ясування сильних якостей студента з обмеженими можливостями та сфер, у яких він відстає. Процес оцінювання студентів з обмеженими можливостями повинен бути більш комплексним, спрямованим і точним, ніж процес оцінювання студентів з типовим рівнем розвитку. Комплексність необхідна для того, щоб точніше оцінити реальні можливості студента і ті сфери, в яких він потребує допомоги. Процес має бути настільки всебічним, щоб усі частини інформації, надані членами педагогічного колективу, допомогли змалювати повну картину рівня розвитку студента з обмеженими можливостями. І, нарешті, процес повинен бути настільки точним, щоб знання, вміння, ставлення та інтереси студента-інваліда були повністю відображені в індивідуальному профілі студента. Під час планування процесу оцінювання важливо визначити, які види діяльності слід оцінювати, які повинні бути умови і чи необхідна при цьому присутність інших людей для допомоги.

По-друге, це культурні відмінності та мовний бар'єр, погана обізнаність студента з відповідними матеріалами і заняттями, а також низький рівень взаємодії студентів з обмеженими можливостями з іншими студентами.

По-третє, це низький рівень психологічної готовності педагогічних працівників, психологів та соціальних працівників співпрацювати з цією категорією студентів.

Отже, в роботі зі студентами з обмеженими можливостями повинна бути ґрунтовна обізнаність про їхні, перш за все, соціально-психологічні особливості розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Божович Л. И. Личность и ее формирование в детском возрасте. – СПб: Питер, 2008. – 750 с.
2. Гуменюк О. Є. Спонтанно – духовна організація Я-концепції універсума: лекція. – Тернопіль: Економічна думка, 2003. – 40 с.
3. Зейгарник Б. В., Братусь Б. С. Очерки по психологии аномального развития личности. – М.: МГУ, 1980. – 157 с.
4. Конвенція ООН про права інвалідів. [Текст]: Офіційні видання. Офіційний Вісник України 2010, № 17 від 19.03.2010 – 799 с.
5. Раттер М. Помощь трудным детям. – М: ПРЕСС-ЭКМО, 1999. – 424с.
6. Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів (Резолюція Генеральної Асамблеї ООН № 48/96. – К.: ВГСПО «НАІ України», 2003. – 40 с.
7. Томчук М. І., Комар Т. О., Скрипник В. А. Психологія адаптації до навчання студентів з особливими потребами: монографія. – Вінниця: Глобус-Прес, 2005. – 226 с.
8. Фурман А. В. Психодіагностика особистісної адаптованості: наукове видання. – Тернопіль: «Економічна думка», 2000. – 197с.

International Scientific and Practical Conference “WORLD SCIENCE”

№ 10(26), Vol.4, October 2017

MULTIDISCIPLINARY SCIENTIFIC EDITION

Indexed by:

Proceedings of
the IV International Scientific and Practical Conference
"Topical Problems of Modern Science
and Possible Solutions"
(September 30, 2017, Dubai, UAE)

Passed for printing 01.10.2017. Appearance 07.10.2017.

Typeface Times New Roman.

Circulation 300 copies.

Publishing office ROSTranse Trade F Z C company - Ajman - United Arab Emirates 2017.